

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen
 Enhet 12

DOM
 2013-07-05
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 8272-13

SÖKANDE

Poolia Sverige AB, 556426-7655
 Box 30081
 104 25 Stockholm

MOTPART

SKL Kommentus Inköpscentral AB, 556819-4798
 117 99 Stockholm

SAKEN

Ansökan om överprövning enligt lagen om offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2013-07-09	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut från den 11 april 2013 upphör därmed att gälla.

Dok.Id 360178

Postadress
 115 76 Stockholm

Besöksadress
 Tegelluddsvägen 1

Telefon
 08-561 680 00

E-post:
 forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax
 08-561 680 01

Expeditionstid
 måndag – fredag
 09:00-15:00

YRKANDEN M.M.

SKL Kommentus Inköpscentral AB (SKI) genomför en upphandling av rekryteringstjänster inom flera områden, bl.a. Ekonomi/finans/juridik/HR/administration, dnr 5824-5 och IT/teknik/engineering, dnr 5824-3. Upphandlingen genomförs genom förenklat förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU. Sista anbudsdag var enligt förfrågningsunderlaget den 12 april 2013.

Poolia Sverige AB (Poolia) ansöker om överprövning hos förvaltningsrätten och yrkar att SKI vidtar rättelse av upphandlingsunderlag och presenterar en korrekt lista över de enheter som kommer att avropa från det upphandlade avtalet. Till stöd för sin talan anför Poolia bl.a. följande.

SKI har brutit mot transparensprincipen. Avtalets omfattning är inte transparent eftersom flera av de enheter som står på SKI:s lista antingen redan har avtal eller för närvarande upphandlar avtal för sådana tjänster. Enheterna kan därmed inte omfattas av SKI:s avtal. Potentiella anbudsgivare saknar möjlighet att göra en affärsmässig bedömning av avtalets volym och de kapacitetskrav som ställs på leverantören på de olika orter som avtalet omfattar. Vissa av de enheter som enligt förfrågningsunderlaget är avropsberättigade har inte aktivt begärt att delta i upphandlingen och kommer därför inte att ingå i SKI:s avtal. SKI:s förfaringssätt för inhämtande av accept för att bli avropsberättigad part är fel. Hanteringen innebär att potentiella anbudsgivare inte kan göra en affärsmässig bedömning av avtalets omfattning och värde.

SKI bestrider bifall till Poolias yrkanden. Till stöd för sin talan anför SKI bl.a. följande.

Under juni 2012 inhämtade SKI undertecknade, s.k. förstärkta, intresseanmälningar från kommuner, landsting, regioner och vissa bolag. I dessa fick behöriga företrädare för upphandlande myndigheter ange om man ville delta i samtliga upphandlingar som SKI skulle genomföra under perioden 1 juli 2012–31 december 2012 eller om man endast ville delta i vissa upphandlingar. För att effektivisera processen och för att minska utrymmet för fel beslutade SKI att kommuner, landsting, regioner och bolag istället kunde ta ställning till om man ville delta i upphandlingarna genom att betala en serviceavgift till SKI. Den 9 november 2012 skickade SKI därför ett brev till samtliga kommun-, landstings-, och regiondirektörer med kopia till berörd upphandlingschef/-ansvarig. I brevet informerades att myndigheterna genom att betala en serviceavgift om 1 000 kr bekräftade sitt intresse för att ingå i SKI:s kundlista. Genom att ingå i kundlistan fick man rätt att avropa från de ramavtal som upphandlas under år 2013. I samband med detta skickades även upphandlingsplanen för år 2013 ut till samtliga kommuner, landsting och regioner samt vissa bolag så att dessa skulle se vilka upphandlingar som SKI planerade att utföra under året. Genom denna rutin har upphandlande myndigheter och enheter kännedom om vilka upphandlingar som kommer genomföras under året och vad man tar ställning till innan fakturan betalas. Härutöver uppmanades, vilket framgår särskilt av brevet, den som inte ville delta i en viss upphandling att avanmäla detta på SKI:s hemsida genom en s.k. avstegsanmälan. Som en sista åtgärd skickas en skrivelse ut till alla upphandlande myndigheter och enheter som har betalat serviceavgiften innan varje upphandling annonseras. Denna påminner om möjligheten att avstegsanmäla sig innan upphandlingen annonseras.

Inhämtandet av skriftliga intresseanmälningar och den nuvarande rutinen med betalning av faktura och avstegsanmälan får, med god marginal, anses uppfylla kravet på att en upphandlande myndighet eller enhet ska ha bekräftat sitt intresse för att avropa från ramavtalet. En sådan bekräftelse in-

nebär emellertid inte något som helst krav på att faktiskt köpa från det-
samma.

Förvaltningsrätten förordnade i beslut den 11 april 2013 interimistiskt att
upphandlingen tills vidare inte får avslutas och kontrakt inte tecknas.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

De grundläggande principer som ska följas vid all offentlig upphandling är
principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet
och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Prövning-
en i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sök-
kanden har framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som
anges i 16 kap. 6 § LOU.

För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs vidare att sökanden kan visa att
han har lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upp-
handlande myndigheten brutit mot LOU. Det är den som ansöker om över-
prövning som på ett klart och tydligt sätt ska ange vilka omständigheter
talan grundas på och visa att upphandlande myndighet har agerat i strid
med LOU (jfr RÅ 2009 ref. 69).

Förvaltningsrättens bedömning

Den aktuella upphandlingen omfattar ett stort antal avropsberättigade
myndigheter och enheter. Upphandlingen är uppdelad i sex mindre delar
för olika rekryteringstjänster och 21 geografiska områden. Det är möjligt
för anbudsgivare att lämna anbud på varje del och varje område separat.

Poolia har gjort gällande att avtalets omfattning inte är transparent eftersom flera av de enheter som anges i förfrågningsunderlaget har egna avtal för rekryteringstjänster eller upphandlar sådana under tiden för SKI:s upphandling. I SKI:s yttrande anges att vissa upphandlande myndigheter och enheter genom att betala en serviceavgift om 1 000 kr har bekräftat sitt intresse av att ingå i SKI:s kundlista och därmed bli avropsberättigade för de ramavtal som upphandlas under år 2013. Härutöver har SKI enligt uppgift uppmanat upphandlande myndigheter och enheter som inte vill delta vissa upphandlingar att avstegsanmäla sig.

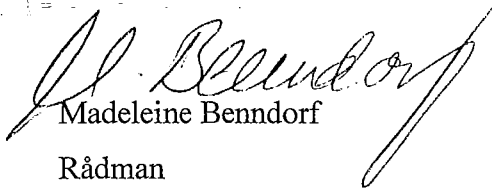
Bestämmelsen om förbud mot anslutning till ramavtal i efterhand i 5 kap. 2 § LOU innebär att samtliga upphandlande myndigheter måste anges och kunna identifieras såsom avropsberättigade i upphandlingsunderlaget. I ljuset av transparensprincipen måste bestämmelsen innebära ett upphandlingsrättsligt krav att de myndigheter som avser att avropa från ramavtalet, för att vara avropsberättigade, ska ha bekräftat sitt intresse när upphandlingen annonseras.

Av det underlag som getts in till domstolen får förstås att samtliga upphandlande kommuner och enheter som anges vara avropsberättigade har betalat den serviceavgift som SKI hänvisar till för att delta i de ramavtal som upphandlas under år 2013.

Förvaltningsrätten bedömer att upphandlingsunderlaget genom den bekräftelse som krävts för att delta i de upphandlingar SKI genomför under år 2013 samt genom att dela upp upphandlingen på det sätt som skett i tillräcklig grad uppfyller kraven på transparens som uppställs i LOU. Den nu aktuella upphandlingen strider således inte såvitt här är av intresse mot LOU och något ingripande är därmed inte aktuellt på någon av de grunder som Poolia angett. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar återfinns i bilagan till denna dom (DV 3109 LOU)

Madeleine Berndorf

Rådman

Förvaltningsrättsnotarien Victor Hylén har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.